

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.016.02.2020

dr hab. Dariusz Surowik,
Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki
i Przedsiębiorczości w Łomży
ul. Akademicka 14, 18-400 Łomża

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/026 Finansowanie szkolnictwa wyższego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży (dalej: <i>Uczelnia</i> lub <i>PWSiIP</i>), ul. Akademicka 14, 18-400 Łomża
Kierownik jednostki kontrolowanej	dr hab. Dariusz Surowik, rektor od 1 września 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działalność dydaktyczna i oferta kształcenia 2. Wydatkowanie środków publicznych przez uczelnie publiczne
Okres objęty kontrolą	Lata 2018–2020 (do dnia zakończenia kontroli) z wykorzystaniem danych z okresu wcześniejszego w celach porównawczych
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Marcin Bielawski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/127/2020 z 7 października 2020 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Ustawa zwana dalej: *ustawą o NIK*.

OCENA OGÓLNA

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

PWSliP zapewniła odpowiednie warunki do realizacji zadań związanych z kształceniem, w tym w zakresie osiągania zaplanowanych efektów kształcenia/uczenia się oraz prawidłowo wydatkowała środki publiczne przeznaczone na te zadania.

Uczelnia w latach 2018–2020 (III kwartały) realizowała Strategię Rozwoju PWSliP w Łomży na lata 2012–2020, w której przewidziano cele działalności dydaktycznej. Dokument ten nie zawierał jednak mierników oraz wskaźników realizacji trzech (z czterech) celów strategicznych dotyczących działalności dydaktycznej, nakładów finansowych niezbędnych do osiągnięcia zakładanych celów, a jego realizacja nie była na bieżąco monitorowana. Uczelnia stworzyła skuteczny system zapewnienia jakości kształcenia, który umożliwiał weryfikację osiąganych efektów kształcenia/uczenia się oraz pozwalał na dokonywanie systematycznej oceny i doskonalenie programów studiów. Prawidłową realizację zadań z zakresu kształcenia umożliwiało zatrudnienie większości nauczycieli akademickich w PWSliP, jako w pierwszym miejscu pracy oraz nieprzyszedlenie im nadmiernej liczby zajęć dydaktycznych w ramach godzin ponadwymiarowych.

Uczelnia w latach 2018–2020 (III kwartały) prawidłowo i celowo oraz zgodnie z rzetelnie sporządzonymi planami rzeczowo-finansowymi wydatkowała środki publiczne, m.in. na zadania i cele wynikające z umów i decyzji o przyznaniu tych środków. Opinie biegłych rewidentów, badających sprawozdania finansowe PWSliP, potwierdziły rzetelny obraz jej sytuacji finansowej i majątkowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

Dane wstępne

W PWSliP funkcjonowały Wydziały Nauk o Zdrowiu, Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz Informatyki i Nauk o Żywności, a w ramach tych Wydziałów dwie katedry oraz 14 zakładów⁴. (akta kontroli str. 2-100)

OBSZAR

1. Działalność dydaktyczna uczelni i oferta kształcenia.

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w Uczelni obowiązywała Strategia Rozwoju PWSliP w Łomży na lata 2012–2020⁵ (dalej: *Strategia Rozwoju*), w której określono pięć celów strategicznych, w tym cztery dotyczące m.in. działalności dydaktycznej, tj.:

- rozwój kadry dydaktycznej (w ramach celu przewidziano m.in. działania dotyczące: opracowania i wprowadzenia efektywnego systemu zatrudniania nauczycieli akademickich, tworzenia warunków do pozyskiwania doświadczonych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy, opracowania i wdrożenia systemu promocji pracowników i absolwentów Uczelni);
- rozwój kształcenia ustawicznego dorosłych w różnych formach, aby generowało co najmniej 25% przychodów (w ramach celu przewidziano działania w zakresie m.in.: dostosowania oferty kształcenia dla grupy pracujących osób starszych, oferowania kształcenia zindywidualizowanego pod kątem formy i trybu);

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ W Wydziale Nauk o Zdrowiu funkcjonowała Katedra Nauk Medycznych oraz Zakłady: [1] Dietetyki, [2] Pielęgniarstwa, [3] Fizjoterapii, [4] Kosmetologii oraz [5] Wychowania Fizycznego. W Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych funkcjonowała Katedra Nauk Prawnych oraz Zakłady: [1] Administracji, [2] Prawa, [3] Zarządzania, [4] Pracy Socjalnej, [5] Pedagogiki, [6] Filologii Angielskiej. W Wydziale Informatyki i Nauk o Żywności funkcjonowały Zakłady: [1] Informatyki, [2] Automatyki i Robotyki oraz [3] Technologii Żywności i Żywności Człowieka.

⁵ Przyjęta uchwałą nr 26/2012 Senatu PWSliP z 26 kwietnia 2012 r. w sprawie Strategii Rozwoju PWSliP w Łomży 2012–2020, zmieniona uchwałą nr 12/2018 Senatu PWSliP z 15 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia zmiany Strategii Rozwoju PWSliP w Łomży 2012–2020 przyjętej Uchwałą Senatu nr 26/2012 z 26.04.2012 r.

- udoskonalenie infrastruktury Uczelni, aby stwarzała warunki do kształcenia praktycznego;
- doskonalenie i stała adaptacja oferty dydaktycznej – oferowanego zestawu kierunków studiów i programów nauczania w kierunku dostosowywania do aktualnych i zmieniających się potrzeb edukacyjnych (w ramach celu przewidziano działania dotyczące m.in.: tworzenia kierunków dostosowanych do potrzeb społeczno-gospodarczych regionu i kraju).

Trzy z czterech wymienionych celów strategicznych dotyczących działalności dydaktycznej (rozwój kadry dydaktycznej, udoskonalenie infrastruktury Uczelni oraz doskonalenie i stała adaptacja oferty dydaktycznej) nie zawierały mierników oraz wskaźników ich realizacji. Rektor wyjaśnił, że: *W okresie, w którym formułowana była obecnie obowiązująca strategia nie istniały wymogi prawne nakazujące uwzględnienie mierników i wskaźników stopnia realizacji celów strategicznych. Mimo to w strategii określono takie mierniki dla celów 2. i 5. Wynikało to głównie z faktu, iż wspomniane cele mają bardzo wyraźny aspekt komercyjny. Obydwa cele dotyczą działań, które w założeniu miały dać wymierne efekty w postaci przychodów, odpowiednio z kształcenia ustawicznego oraz komercjalizacji badań naukowych. Pozostałe cele mają same w sobie charakter jakościowy i trudno było im przypisać tak jednoznaczne mierniki realizacji, chociaż w sprawozdaniu z realizacji strategii znalazły się dane ilościowe świadczące o stopniu realizacji także innych celów.*

Najwyższa Izba Kontroli, nie kwestionując stanowiska Rektora, że w okresie, w którym formułowana była obecnie obowiązująca Strategia Rozwoju, nie istniały wymogi prawne nakazujące uwzględnienie mierników i wskaźników stopnia realizacji celów strategicznych, a także wysokości i struktury przychodów, zwraca uwagę, że prawidłowo opracowany dokument strategiczny powinien zapewniać warunki do obiektywnego pomiaru realizacji celów i zadań, a także ramy finansowe i potencjalne źródła przychodów. Niezdefiniowanie mierników oraz wskaźników dla celów strategicznych ujętych w Strategii Rozwoju uniemożliwiało dokonanie oceny, w którym momencie i czy poszczególne cele oraz efekty zostały osiągnięte.

Zgodnie z częścią IV Strategii Rozwoju, Rektor po jej przyjęciu przez Senat powołał Zespół Sterujący Wdrażaniem Strategii Rozwoju PWSiIP w Łomży (dalej: *Zespół Sterujący*), którego zadaniem było monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju i sporządzenie najpóźniej do 30 listopada corocznych raportów z tego monitoringu. Obowiązek ten nie był jednak realizowany, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Z realizacji Strategii Rozwoju w latach 2017–2020 zostało sporządzone Sprawozdanie, które pozytywnie zaopiniowała Rada Uczelni (29 czerwca 2020 r.) oraz zatwierdził Senat (30 czerwca 2020 r.). Z dokumentu tego wynika, że stopień realizacji poszczególnych celów strategicznych związany był ściśle ze zmianami uwarunkowań, w jakich funkcjonowała Uczelnia. Zrealizowano wiele działań wymienionych w kontekście celów strategicznych *rozwój kadry dydaktycznej*⁶ oraz *doskonalenie i stała adaptacja oferty dydaktycznej – oferowanego zestawu kierunków studiów i programów nauczania w kierunku dostosowywania do aktualnych i zmieniających się potrzeb edukacyjnych*⁷. Uczelnia

⁶ W ramach realizacji celu operacyjnego rozwój kadry naukowo dydaktycznej w latach 2017–2020 liczba pracowników zatrudnionych w PWSiIP jako podstawowym miejscu pracy wzrosła z 91 do 106. Do pojedynczych przypadków ograniczono zatrudnienie pracowników, dla których Uczelnia nie była podstawowym miejscem pracy (ze względu na osiągnięcia naukowe i doświadczenie). Na przeprowadzenie postępowań awansowych pracowników przeznaczono 140 tys. zł. Zwiększono nagrody naukowe Rektora za osiągnięcia naukowe, zmodyfikowano system ocen okresowych aby ukierunkować pracowników na realizację celów istotnych z punktu widzenia nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

⁷ W ramach racjonalizacji oferty studiów uzyskano uprawnienia do prowadzenia dwóch kierunków studiów II stopnia (technologia żywności oraz zarządzanie), wprowadzono sześciomiesięczne praktyki, w odpowiedzi na postulat pracodawców wprowadzono nowe specjalizacje. Nie zrealizowano planów w zakresie uruchomienia studiów w obszarach rolniczych, leśnych, weterynaryjnych, związanych z technologią drewna, techniką rolniczą i leśną. W ramach wprowadzenia systemu dopasowania kompetencji absolwentów do potrzeb gospodarczych i społecznych powołano na wydziałach rady praktyków, z którymi konsultowano zmiany w programach studiów, realizowano prace podyplomowe służące rozwiązaniu konkretnych problemów firmy. W ramach wewnętrznego systemu kształcenia wypracowano zasady i procedury modyfikacji programów w celu dostosowania ich do nowych przepisów, rozwinęło system kształcenia na odległość, stworzono procedury, regulaminy organizacji zajęć, sesji egzaminacyjnej oraz procesu dyplomowania przy użyciu narzędzi informatycznych.

z powodzeniem uzyskiwała środki na *udoskonalenie infrastruktury Uczelni tak, aby stwarzała ona warunki do kształcenia praktycznego*⁸. Najwięcej barier napotkano w przypadku realizacji celu *rozwój kształcenia ustawicznego dorosłych w różnych formach, tak aby generowało co najmniej 25% przychodów, przez co nie udało się osiągnąć planowanego udziału przychodów z tej działalności*⁹. (akta kontroli str. 101-149, 657-667, 702-704)

1.2. Liczba studentów Uczelni w okresie objętym kontrolą utrzymywała się na zbliżonym poziomie i wynosiła 1.890 w 2018 roku (w tym 1.492 na studiach I stopnia, 311 na studiach II stopnia i 87 na jednolitych studiach magisterskich), 1.889 w 2019 roku (w tym 1.447 na studiach I stopnia, 321 na studiach II stopnia i 121 na jednolitych studiach magisterskich) oraz 1.869 w 2020 roku (w tym 1.390 na studiach I stopnia, 334 na studiach II stopnia i 145 na jednolitych studiach magisterskich)¹⁰. (akta kontroli str. 150)

1.3. W latach 2018–2020 obowiązywało 38 porozumień lub umów PWSliP z przedsiębiorcami działającymi w branżach związanych z kierunkami studiów prowadzonych w Uczelni (spożywczej, medycznej, elektronicznej, informatycznej, kosmetycznej), jednostkami sektora finansów publicznych działającymi w sferze zgodnej z kierunkami studiów prowadzonymi w Uczelni (urzędami, szkołami, przedszkolami, ośrodkami pomocy społecznej, szpitalami, spółkami komunalnymi, domami pomocy społecznej) oraz z okręgowymi związkami sportowymi. Przedmiotem współpracy było m.in.: weryfikacja efektów kształcenia w ramach realizowanych programów, organizowanie praktyk studenckich, organizowanie staży studenckich, konsultowanie programów kształcenia w zakresie odbywanych zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz odbywanie przez pracowników stażów badawczo-rozwojowych u przedsiębiorcy.

W ramach współpracy podmioty zgłosiły w latach 2018–2020 52 uwagi do programów, które wykorzystywano do doskonalenia programów na poszczególnych kierunkach studiów. Zmieniono m.in. programy na kierunkach prawo, administracja I i II stopnia, pedagogika, zarządzanie, praca socjalna, wychowanie fizyczne, informatyka I i II stopnia, automatyka i robotyka oraz technologia żywności (o czym szerzej w pkt. 1.11 wystąpienia pokontrolnego). Studenci PWSliP w okresie objętym kontrolą zrealizowali 602.287 godzin praktyk. (akta kontroli str. 159-165)

1.4. Liczba prowadzonych w Uczelni kierunków studiów wzrosła z 17 (w roku 2017/2018) do 18 (w roku 2020/2021), w tym z trzech do czterech na studiach II stopnia. Natomiast na studiach I stopnia i jednolitych studiach magisterskich pozostawała bez zmian i wynosiła odpowiednio 12 i dwa kierunki. W okresie objętym kontrolą utworzono: kierunek pedagogika I stopnia (w roku 2018/2019), zarządzanie II stopnia (w roku 2019/2020) oraz zlikwidowano kierunek fizjoterapia I stopnia (w roku akademickim 2020/2021). Uzyskano również uprawnienia do prowadzenia studiów II stopnia na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka, które z powodu braku zainteresowania nie zostały uruchomione. Rektor wyjaśnił, że spadek zainteresowania studiami II stopnia (w tym na kierunku technologia żywności i żywienia) jest tendencją widoczną nie tylko z PWSliP, ale także w wymiarze ogólnokrajowym, a nawet globalnym. W warunkach rynku pracownika, jakie miały miejsce w analizowanych latach, absolwenci studiów pierwszego stopnia wyjątkowo dobrze odnajdowali się na rynku pracy, co zmniejszało motywację do podejmowania studiów drugiego stopnia.

⁸ W okresie sprawozdawczym 2017–2020 rozbudowano infrastrukturę (uczelnia pozyskała kolejny obiekt w bezpośrednim sąsiedztwie głównej siedziby), otwarto Centrum Symulacji Medycznej, utworzono salę symulacji rozpraw sądowych, pracownię badań społecznych, pracownię do nauki systemów mobilnych, pracownię do nauki Internetu Rzeczy.

⁹ Wprowadzony nową ustawą system finansowania uczelni (uzależniający wysokość subwencji od współczynnika dostępności kadry) ograniczał prowadzenie studiów w trybie niestacjonarnym preferowanym przez osoby pracujące, wobec czego na wybranych kierunkach studiów stacjonarnych zajęcia odbywały się wieczorami i weekendy, w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku rozszerzono ofertę studiów podyplomowych (w latach 2017–2019 ofertę studiów podyplomowych zwiększono o cztery kierunki oraz prowadzono 30 rodzajów kursów dokształcających).

¹⁰ Dane dotyczące liczby studentów w 2018 roku przedstawiono według stanu na 30 listopada 2018 r., w 2019 roku przedstawiono według stanu na 31 grudnia 2019 r., w 2020 roku przedstawiono według stanu na 16 października 2020 r.

Utworzenie nowych kierunków odbywało się zgodnie z art. 11 z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym¹¹ oraz art. 54 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹². Wnioski Uczelni o wydanie zgody na utworzenie kierunku zawierały analizy w zakresie potrzeb i możliwości PWSliP, a także otoczenia, w którym funkcjonuje. Z analiz tych wynika, że rozpoczęcie kształcenia na wszystkich trzech kierunkach było zgodne z misją (*szkolimy praktyków*) oraz możliwościami (potencjał kadrowy). Odpowiadało również na zapotrzebowanie rynku. Utworzenie kierunku pedagogika uzasadnione było zwiększonymi potrzebami wynikającymi z obniżenia wieku szkolnego, upowszechnienia wychowania w wieku przedszkolnym oraz osiągania wieku emerytalnego przez dotychczasową kadrę w regionie. W przypadku zarządzania przeprowadzone przez Uczelnię badania wskazywały na zainteresowanie przedsiębiorców profesjonalnie przygotowanymi kadrami sektora handlu i usług, natomiast kierunek technologia żywności i żywienia człowieka wpisywał się w regionalne zapotrzebowanie, gdzie dominującą gałęzią gospodarki było przetwórstwo rolno-spożywcze. Studia II stopnia na kierunkach zarządzanie i technologia żywności i żywienia człowieka uzupełniały również lukę w ofercie edukacyjnej, bowiem absolwenci tego kierunku na poziomie I stopnia, którzy z przyczyn materialnych nie mogli kontynuować nauki na tych kierunkach w większych ośrodkach akademickich mogli kontynuować naukę w Łomży. (akta kontroli str. 151-158, 166-202, 657-661)

1.5. W latach 2018–2020 w Uczelni prowadzono jednolite studia magisterskie na dwóch kierunkach – fizjoterapia i prawo. (akta kontroli str. 151-158)

1.6. Liczba nauczycieli akademickich w okresie objętym kontrolą wynosiła 138 w roku akademickim 2018/2019, 144 w roku akademickim 2019/2020 oraz 148 w roku akademickim 2020/2021¹³. Większość stanowili nauczyciele zatrudnieni w grupie badawczo-dydaktycznej: 93 w roku akademickim 2018/2019, 98 w roku akademickim 2019/2020 oraz 85 w roku akademickim 2020/2021. Pozostali to nauczyciele dydaktycznych, których liczba wynosiła odpowiednio 45, 46 i 63. (akta kontroli str. 239)

W roku akademickim 2020/2021¹⁴ w grupie dydaktycznej zatrudnionych było 63 nauczycieli akademickich, tym pięciu doktorów habilitowanych (7,9%), 11 doktorów (17,%) oraz 47 magistrów (74,6%). Siedmiu nauczycieli dydaktycznych urodziło się przez 1 stycznia 1960 r. (jeden doktor habilitowany i po trzech doktorów i magistrów), w tym pięciu posiadało prawa emerytalne (dwóch doktorów i trzech magistrów). W grupie badawczo-dydaktycznej zatrudnionych było 85 nauczycieli akademickich, w tym ośmiu profesorów (9,4%), 14 doktorów habilitowanych (16,5%), 56 doktorów (65,9%) oraz siedmiu magistrów (8,2%). Przed 1 stycznia 1960 r. urodziło się 15 nauczycieli badawczo-dydaktycznych (siedmiu profesorów i po czterech doktorów oraz doktorów habilitowanych), z których 13 posiadało prawa emerytalne (siedmiu profesorów, czterech doktorów habilitowanych oraz dwóch doktorów). (akta kontroli str. 204)

1.7. W okresie objętym kontrolą 13 nauczycieli akademickich uzyskało stopnie naukowe (pięciu doktora habilitowanego i ośmiu doktora) w pięciu ośrodkach naukowych. Głównymi ośrodkami naukowym, w których nauczyciele zatrudnieni w PWSliP zdobywali stopnie naukowe był Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, w którym sześciu nauczycieli akademickich uzyskało stopień naukowy (dwóch doktora habilitowanego i czterech doktora) oraz Uniwersytet w Białymstoku, w którym trzech nauczycieli uzyskało stopień naukowy (jeden doktora habilitowanego i dwóch doktora). Po jednym nauczycielu akademickim uzyskało stopień w: Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (doktora habilitowanego), Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie (doktora), Uniwersytecie Humanistycznym w Warszawie SWPS (doktora) oraz Uniwersytecie Łódzkim (doktora habilitowanego). (akta kontroli str. 205)

¹¹ Dz.U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm. Ustawa zwana dalej: *upsw*, uchylona z dniem 1 października 2018 r.

¹² Dz.U. z 2020 r. poz. 85, ze zm. Ustawa zwana dalej: *upswin*, obowiązująca od 1 października 2018 r.

¹³ Liczba nauczycieli akademickich wg stanu na 1 października lat 2018 i 2019 oraz na 14 października 2020 roku.

¹⁴ Strukturę zatrudnienia nauczycieli akademickich wg grup, w których byli zatrudnieni oraz stopni naukowych przedstawiono wg stanu na 14 października 2020 r.

1.8. W okresie objętym kontrolą zajęcia w godzinach nadwymiarowych prowadziło od 73,9% do 89,3% nauczycieli akademickich, tj. 125¹⁵ ze 140 (89,3%) w roku akademickim 2018/2019, 117¹⁶ ze 145 (80,7%) w roku 2019/2020 oraz 109¹⁷ ze 147,5 (73,9%) w roku 2019/2020¹⁸.
(akta kontroli str. 206)

1.9. Zgodnie z obowiązującym od 1 października 2019 r. Regulaminem pracy¹⁹, roczny wymiar zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w grupie badawczo-dydaktycznej wynosił 180 godzin na stanowisku profesora, 210 godzin na stanowisku profesora uczelni, 240 godzin na stanowisku adiunkta i asystenta. Natomiast w grupie dydaktycznej 300 godzin na stanowisku profesora i profesora uczelni, 360 godzin na stanowisku adiunkta i asystenta oraz 540 na stanowisku lektora i instruktora.

Z analizy liczby godzin nadwymiarowych realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w PWSliP wynika²⁰, że w latach akademickich 2018/2019 oraz 2019/2020 w żadnym przypadku nie przekroczono norm określonych w art. 127 ust. 7 upswin. Maksymalna liczba godzin nadwymiarowych wynosiła:

- w roku akademickim 2018/2019 – 84 na stanowisku badawczo-dydaktycznym (przy pensum 240 godzin) oraz 48 na stanowisku dydaktycznym (przy pensum 360 godzin);
- w roku akademickim 2019/2020 – 252²¹ na stanowisku badawczo-dydaktycznym (przy pensum 240 godzin) oraz 93 na stanowisku dydaktycznym (przy pensum 180 godzin).

W każdym z dziewięciu przypadków nauczycieli zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, powierzenie prowadzenia zajęć dydaktycznych przekraczających ¼ rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych odbywało się za ich zgodą (art. 127 ust. 6 upswin).
(akta kontroli str. 207-238)

1.10. Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w PWSliP, jako swoim drugim miejscem zatrudnienia, wynosiła w latach 2018–2020²² odpowiednio: zero, trzy oraz pięć, co stanowiło odpowiednio 0%, 2% oraz 3,5% ogółu zatrudnionych w tym czasie nauczycieli akademickich. Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni, jako swoim pierwszym miejscem pracy i świadczących za zgodą Rektora pracę w drugim miejscu pracy, wynosiła wg stanu na 1 października lat 2018–2020 odpowiednio osiem (5,5%), sześć (4,2%) i pięć (3,5%).
(akta kontroli str. 239-240)

1.11. Analiza programów studiów prowadzonych na kierunkach informatyka I stopnia, automatyka i robotyka I stopnia oraz pielęgniarstwo I stopnia wykazała, że w okresie objętym kontrolą, stosownie do § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów²³, raz w roku akademickim programy studiów podlegały ocenie i doskonaleniu w ramach przeglądów dokonywanych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz koordynujących kierunek kierowników zakładów. W celu zapewnienia zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, zmiany programów były konsultowane z Radą Praktyków²⁴ (np. w programach studiów na kierunkach informatyka oraz automatyka i robotyka wprowadzono nowy przedmiot *Bezpieczeństwo eksploatacji urządzeń elektrycznych* w związku z potrzebami zgłaszanymi bezpośrednio przez pracodawców). W ramach oceny zgodności programów kształcenia z potrzebami rynku pracy Uczelnia brała także pod uwagę informacje o zawodach deficytowych i nadwyżkowych dostarczane przez urząd pracy oraz wnioski z analizy

¹⁵ W tym 84 nauczycieli w grupie badawczo-naukowej oraz 41 w grupie dydaktycznej.

¹⁶ W tym 80 nauczycieli w grupie badawczo-naukowej oraz 37 w grupie dydaktycznej.

¹⁷ W tym 71 nauczycieli w grupie badawczo-naukowej oraz 38 w grupie dydaktycznej.

¹⁸ Dane prognozowane.

¹⁹ Wprowadzony Zarządzeniem nr 81/2019 Rektora PWSliP w Łomży z 13.09.2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy PWSliP w Łomży.

²⁰ Analizą objęto 30 nauczycieli akademickich, po 15 w roku akademickim 2018/2019 oraz 2019/2020 o najwyższej zrealizowanej licznie godzin nadwymiarowych w danym roku akademickim.

²¹ Zrealizowanie nadgodzin w wymiarze ponad 100% pensum miało miejsce tylko w pojedynczym przypadku. W pozostałych przypadkach w roku akademickim 2019/2020 na stanowisku badawczo-dydaktycznym obciążenie godzinami nadwymiarowymi wynosiło maksymalnie do 40% pensum.

²² Wg stanu na 1 października.

²³ Dz.U. poz. 1861, ze zm.

²⁴ Rada Praktyków organ doradczy utworzony przy każdym z wydziałów, do którego kompetencji należało m.in. kształtowanie programów studiów oraz pomoc w organizacji praktyk studenckich.

wyników monitoringu, o którym mowa w art. 352 ust. 1 ustawy upswin, zawarte w Ogólnopolskim Systemie Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów.

(akta kontroli str. 241-243)

1.12. W PWSliP ocena efektów kształcenia/uczenia się²⁵ przeprowadzana była w ramach Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia (dalej: USJK)²⁶. Zgodnie z USJK, po zaliczeniu przez studentów przedmiotu, koordynator kierunku, w ramach którego przedmiot był wykładany, dokonywał weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Z analizy teczek sześciu losowo wybranych przedmiotów (po dwóch prowadzonych na każdym z trzech wydziałów) wynika, że czynności te były dokumentowane protokołem weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia, zawierającym informacje o rozkładzie ocen oraz osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia.

Ponadto w ramach oceny efektów kształcenia Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia w okresie objętym kontrolą sprawdzały zgodność realizowanych tematów zajęć z sylabusami i z zakładanymi efektami kształcenia oraz prowadzenia praktyk z założonymi efektami kształcenia w kategorii umiejętności i kompetencji społecznych, analizowały wybrane prace etapowe i dyplomowe, wyniki egzaminów dyplomowych, a także ankiety oceny zajęć wypełnianych przez studentów. W wyniki tych działań po zakończeniu każdego roku akademickiego Uczelniana Rada ds. Systemu Jakości Kształcenia formułował wniosek dotyczący m.in. efektów kształcenia/uczenia się, którym w latach akademickich 2017–2018 oraz 2018–2019²⁷ było ustalenie formalnych – w miarę możliwości ujednoliconych – standardów weryfikacji efektów kształcenia (w postaci matryc zakładanych efektów kształcenia oraz dokumentowania przeprowadzonych weryfikacji).

(akta kontroli str. 244-398)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na nierealizowaniu w latach 2013–2020 przez Zespół Sterujący²⁸ obowiązku sporządzania rocznych raportów z monitorowania Strategii Rozwoju na lata 2012–2020, wynikającego z części IV Strategii Rozwoju.

W listopadzie 2013 roku, tj. w okresie obowiązywania Strategii Rozwoju, Przewodniczący Zespołu Sterującego przedstawił Senatowi Uczelni, w formie multimedialnej, informacje dotyczące kart działań dla celów operacyjnych Strategii, a w 2020 roku Rektor sporządził sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju za lata 2017–2020.

Rektor wyjaśnił, że: *Zespół Sterujący (...) opracował karty działań dla celów operacyjnych Strategii PWSliP i z ich użyciem dokonał ewaluacji strategii ex ante. Informacja na ten temat została przedstawiona Senatowi (...). Przyjęty system monitorowania strategii z wykorzystaniem kart działań okazał się jednak niewystarczająco elastyczny. Zmiany w otoczeniu oraz w samej uczelni (w tym zmiany organizacyjne) wymagałyby ciągłej modyfikacji dokumentów składających się na system monitoringu. Pracownicy wypełniający karty zadań zwracali uwagę na to, że pozyskiwane za ich pomocą dane można uzyskać z innych zestawień, np. zawartych w corocznych sprawozdaniach Rektora. W związku z tym ewaluacja za pomocą kart była z ich punktu widzenia uciążliwą procedurą biurokratyczną. Po analizie tych argumentów uznano, że odstąpienie od sformalizowanej procedury ewaluacji na rzecz działań mniej sformalizowanych zwiększy poziom akceptacji strategii i zawartych w niej celów.*

²⁵ Zgodnie z obowiązującą do 27 listopada 2019 r. uchwałą nr 115/2011, w ramach USJK dokonywano oceny efektów kształcenia się, począwszy od wejścia w życie uchwały nr 90/2019. Od 28 listopada 2019 r. w ramach USJK dokonywano oceny efektów uczenia się.

²⁶ W okresie objętym kontrolą USJK regulowały uchwały: nr 115/2011 Senatu Uczelni z 15.12.2011 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia w PWSliP w Łomży, nr 78/2017 z 23.11.2017 r. w sprawie określenia zadań i kompetencji Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia w ramach Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w PWSliP w Łomży, uchylone przez uchwałę nr 90/2019 z 28.11.2019 r. sprawie: Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, która została zmieniona uchwałą nr 9/2020 r. z 30.01.2020 r.

²⁷ Do czasu zakończenia czynności kontrolnych Uczelniana Rada ds. Systemu Jakości Kształcenia nie przyjęła rocznego sprawozdania z działań w roku akademickim 2019/2020.

²⁸ W skład Zespołu Sterującego wchodziło pięciu nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni.

W ocenie NIK odstąpienie od bieżącego monitoringu Strategii Rozwoju ograniczało efektywną ocenę stopnia osiągania poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych oraz ich ewentualną modyfikację. Przykładem tego było niedostosowanie do realnych wielkości miernika osiągnięcia celu strategicznego *rozwoju kształcenia ustawicznego dorosłych w różnych formach*, zakładającego osiągnięcie z tytułu tej działalności 25% przychodów Uczelni, mimo że w okresie objętym kontrolą przychody te nie przekroczyły w żadnym roku 1%²⁹.
(akta kontroli str. 101-149, 662-667, 702-704)

OCENA CZĄSTKOWA

PWSliP zapewniła warunki do realizacji zadań związanych z kształceniem. Uczelnia realizowała Strategię Rozwoju, w której przewidziano cele działalności dydaktycznej. Dokument ten nie zawierał jednak mierników oraz wskaźników realizacji trzech (z czterech) celów strategicznych dotyczących działalności dydaktycznej, nakładów finansowych niezbędnych do osiągnięcia zakładanych celów, a jego realizacja nie była na bieżąco monitorowana. W Uczelni stworzono skuteczny system zapewnienia jakości kształcenia, za pomocą którego weryfikowano osiągnięcie efektów kształcenia/uczenia się oraz dokonywano systematycznej oceny i doskonalenia programów studiów. Zapewniono również, aby większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia było zatrudnionych w PWSliP, jako w pierwszym miejscu pracy, a liczba godzin ponadwymiarowych realizowanych przez pracowników dydaktycznych nie przekraczała wymiaru określonego w art. 127 ust. 7 upswin.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Wydatkowanie środków publicznych przez uczelnie publiczne.

2.1. W latach 2018–2020 Uczelnia, zgodnie z art. 100 ust. 2 upsw i art. 408 upswin, prowadziła gospodarkę finansową na podstawie rzetelnie sporządzonych rocznych planów rzeczowo-finansowych. Plany na lata 2018 i 2019 zostały zatwierdzone przez Senat Uczelni (zgodnie z art. 100 ust. 2 upsw), a plan na 2020 rok pozytywnie zaopiniowany przez Radę Uczelni i przyjęty zarządzeniem Rektora (zgodnie ze statutem uczelni, przyjętym uchwałą Nr 37/19 Senatu z 27 kwietnia 2019 r.). W latach 2018–2020 plany rzeczowo-finansowe PWSliP przyjmowane były odpowiednio 28, 27 oraz 30 czerwca. W planach tych w trakcie roku dokonywane były zmiany (w 2018 roku trzy³⁰, w 2019 roku dwie³¹ oraz w 2020 roku jedna³²). Ujęto w nich prawidłowe kwoty środków przyznanych Uczelni decyzjami i komunikatami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: MNiSW) oraz umowami.

(akta kontroli str. 399-411)

2.2. Przychody Uczelni w latach 2018–2020 (po III kwartałach) wynosiły odpowiednio 23.632,8 tys. zł, 27.764,2 tys. zł oraz 21.643,6 tys. zł, w tym z podstawowej działalności operacyjnej kolejno 22.757,4 tys. zł, 27.024 tys. zł, 20.286,1 tys. zł (96,3%, 97,33% oraz 93,73% przychodów). Główne źródła przychodów stanowiły:

- dotacje w 2018 roku oraz subwencje w latach 2019–2020, które Uczelnia otrzymała odpowiednio w wysokości 16.759,7 tys. zł, 20.647,5 tys. zł, 15.513,1 tys. zł (70,92%, 74,37% oraz 71,68% przychodów w danym roku),
- opłaty za świadczone usługi edukacyjne, które w latach 2018–2020 zrealizowano w wysokości odpowiednio 2.416,2 tys. zł, 2.228,4 tys. zł, 1.371 tys. zł (10,22%, 8,03% oraz 6,33% przychodów w danym roku),
- pozostałe przychody z podstawowej działalności operacyjnej³³, które w latach 2018–2020 zrealizowano w wysokości odpowiednio 2.451,9 tys. zł, 994,4 tys. zł, 666,1 tys. zł (10,37%, 3,58%, oraz 3,08% przychodów w danym roku),

²⁹ Przychody z tej działalności w latach 2018–2020 (do 31 października) wynosiły odpowiednio 208,1 tys. zł, 162 tys. zł oraz 136,7 tys. zł, co stanowiło poniżej 1% przychodów uzyskiwanych w tych latach.

³⁰ 14 września, 20 grudnia 2018 r. oraz 31 stycznia 2019 r.

³¹ 25 września 2019 r. oraz 30 stycznia 2020 r.

³² 9 października 2020 r.

³³ Źródłem pozostałych przychodów z podstawowej działalności operacyjnej były przychody z wynajmu pomieszczeń, środki otrzymane na realizację projektów unijnych i programu ERASMUS, opłaty związane z procesem rekrutacji, opłaty za dyplomy, świadectwa, legitymacje oraz inne przychody ze sprzedaży usług w zakresie działalności dydaktycznej.

- środki na realizację przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³⁴, które w latach 2018–2020 zrealizowano w wysokości odpowiednio 2.451,9 tys. zł, 1.654,5 tys. zł, 1.094,6 tys. zł (10,3%, 5,96%, 5,06%, przychodów w danym roku),
- przychody ogółem z pozostałej działalności gospodarczej wyodrębnionej³⁵, które w latach 2018–2020 zrealizowano w wysokości odpowiednio 933,2 tys. zł, 1.138,1 tys. zł, 1.241,3 tys. zł (3,95%, 4,1%, oraz 5,74% przychodów w danym roku).

Przychody z pozostałych źródeł stanowiły poniżej 5% (każde).

(akta kontroli str. 412-413, 418-419)

2.3. Koszty działalności PWSliP wynosiły w latach 2018–2019 odpowiednio 23.625 tys. zł i 25.860 tys. zł, a w III kwartałach 2020 roku – 18.748,4 tys. zł, w tym podstawowej działalności operacyjnej 23.576,6 tys. zł, 25.656,2 tys. zł oraz 18.746,5 tys. zł (99,8%, 99,2% oraz 99,9% kosztów danego roku). Główną pozycję kosztów stanowiły wynagrodzenia, które w latach 2018–2020 (III kwartał) wynosiły kolejno: 15.936,1 tys. zł, 16.794,7 tys. zł oraz 13.018,2 tys. zł (67,45%, 64,94%, 69,44% kosztów działalności w danym roku) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, które w okresie objętym kontrolą wynosiły odpowiednio 3.408 tys. zł, 3.486,8 tys. zł oraz 2.749,7 tys. zł (14,43%, 13,48%, 14,67% kosztów działalności w danym roku).

W latach 2018–2020 (III kwartał) koszty bezpośrednie wyniosły 23.576,6 tys. zł, 25.656,2 tys. zł oraz 18.746,5 tys. zł (73% kosztów poprzedniego roku). Składały się na nie koszty działalności:

- dydaktycznej, poniesione w wysokości odpowiednio 22.368,4 tys. zł, 24.344,8 tys. zł oraz 17.674,7 tys. zł,
- wydzielonej³⁶, poniesione w wysokości odpowiednio 914,8 tys. zł, 1.175,5 tys. zł, 1.033,6 tys. zł,
- badawczej, poniesione w wysokości odpowiednio 293,4 tys. zł, 135,9 tys. zł oraz 38,2 tys. zł.

Koszty wydziałowe w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiły odpowiednio 12.781,1 tys. zł, 13.566,8 tys. zł oraz 9.172,5 tys. zł³⁷, a koszty ogólnouczelniane: 5.881 tys. zł, 6.740,5 tys. zł oraz 4.108,3 tys. zł³⁸. (akta kontroli str. 414-416, 418-419)

2.4. Uczelnia w każdym roku objętym kontrolą osiągnęła zysk, który wyniósł: 53,8 tys. zł w 2018 roku, 1.931,5 tys. zł w 2019 roku oraz 2.888,2 tys. zł po III kwartałach 2020 roku³⁹. Zysk z działalności operacyjnej w tych okresach wynosił odpowiednio 7,8 tys. zł, 1.904,2 tys. zł, 2.895,2 tys. zł. Z tytułu przychodów finansowych Uczelnia w latach 2018–2019 uzyskała zysk w wysokości odpowiednio 45,8 tys. zł i 27,3 tys. zł, a po III kwartałach 2020 roku – 13,2 tys. zł straty⁴⁰. (akta kontroli str. 417-419, 705)

³⁴ Środki na realizację przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych pochodziły z Unii Europejskiej i były przeznaczone na działalność dydaktyczną Uczelni.

³⁵ Źródłem pozostałych przychodów z działalności gospodarczej wyodrębnionej była dotacja z budżetu Miasta Łomża dla Akademickiego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych.

³⁶ W ramach działalności wydzielonej Uczelnia prowadziła Akademicki Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łomży.

³⁷ Koszty wydziałowe dotyczyły kosztów działalności dydaktycznej związanej z procesem kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w podziale na kierunki w poszczególnych wydziałach, koszty rozwoju zawodowego nauczycieli akademickich oraz koszty wynagrodzeń i pochodnych nauczycieli akademickich.

³⁸ Koszty ogólnouczelniane dotyczyły utrzymania budynków, zakupu materiałów i usług, wynagrodzeń i pochodnych pracowników oraz obsługi i biblioteki.

³⁹ Wysokość zysku za III kwartały 2020 roku nie uwzględnia znacznych kosztów ponoszonych w ostatnim kwartale roku m.in. z tytułu wynagrodzeń (w tym: dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2020 rok, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe oraz nagród Rektora wypłacanych w IV kwartale) i kosztów związanych z realizacją przedsięwzięcia DID oraz innych kosztów zaplanowanych do poniesienia i realizowanych w IV kwartale 2020 roku, a także obowiązku dokonywania dla celów bilansowych rezerw na przyszłe świadczenia na rzecz pracowników.

⁴⁰ Strata z tytułu przychodów finansowych, wynosząca na koniec III kwartału 2020 roku, spowodowana była wypaczeniem odsetek z tytułu roszczeń pracowniczych o odprawy oraz nadwyżką ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

2.5. W okresie objętym kontrolą Uczelnia otrzymała z MNiSW środki budżetowe w wysokości 70.236,4 tys. zł⁴¹:

- w 2018 roku w formie dotacji (sześciu podmiotowych i jednej celowej) – 22.402,5 tys. zł, w tym [1] 16.180,4 tys. zł na kształcenie studentów studiów stacjonarnych i kadr naukowych oraz utrzymanie uczelni, [2] 5.468,4 tys. zł na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów, [3] 431,7 tys. zł na utrzymanie potencjału badawczego, [4] 208,3 tys. zł na świadczenia zdrowotne, [5] 89,1 tys. zł na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego uczestnictwa w zajęciach, [6] 15,6 tys. zł na dofinansowanie zadań projakościowych oraz [7] 9 tys. zł na badania naukowe lub prace rozwojowe i zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców;
- w 2019 roku – 25.725,6 tys. zł, w tym [1] 20.507 tys. zł subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego (z czego 1.000 tys. zł stanowiły środki w ramach przedsięwzięcia DID), [2] 5.091 tys. zł dotacji podmiotowej na stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi, stypendia rektora oraz [3] 127,6 tys. zł dotacji podmiotowej na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi, warunków do pełnego uczestnictwa w zajęciach;
- w 2020 roku (do końca III kwartału) – 22.108,3 tys. zł⁴², w tym [1] 15.513,1 tys. zł⁴³ subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego (z czego 1.000 tys. zł z DID), [2] 3.882,8 tys. zł⁴⁴ dotacji podmiotowej na stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi, stypendia rektora, [3] 112,4 tys. zł dotacji podmiotowej na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi, warunków do pełnego uczestnictwa w zajęciach oraz [4] 600 tys. zł⁴⁵ dotacji celowej na realizację zadania pn. *Przebudowa i rozbudowa Domu Studenta*.

Środki finansowe z subwencji i dotacji, stosownie do postanowień art. 407 ust. 1 upswin, PWSliP gromadziła na odrębnym rachunku bankowym⁴⁶. W Uczelni nie wprowadzano dodatkowych zasad podziału środków finansowych, w tym otrzymanych z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego. Rektor wyjaśnił, że: *PWSliP w Łomży jest uczelnią małą, nie ma więc potrzeby podziału subwencji na wydziały. Taki podział powodowałby konieczność rozliczeń międzywydziałowych. Budżet w uczelni jest budżetem centralnym a podział środków finansowych na poszczególne jednostki realizowany jest na podstawie planów rzeczowo-finansowych składanych przez jednostki. Największą pozycją wydatków finansowanych z subwencji na rozwój potencjału dydaktycznego stanowiły wynagrodzenia z pochodnymi, które wyniosły:*

- w 2019 roku – 16.838,9 tys. zł (82,1% kwoty przyznanej subwencji), w tym na wynagrodzenia osobowe – 12.698,6 tys. zł, wynagrodzenia bezosobowe – 1.242,6 tys. zł oraz składki na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 2.897,7 tys. zł;
- w 2020 roku (do końca III kwartału) – 13.121,6 tys. zł (84,5% kwoty otrzymanej subwencji), w tym na wynagrodzenia osobowe – 10.202,6 tys. zł, wynagrodzenie bezosobowe – 793,6 tys. zł oraz składki na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 2.125,4 tys. zł.

W roku akademickim 2019/2020 minimalna wysokość wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli akademickich zatrudnionych w PWSliP została ustalona zgodnie z art. 137 ust. 1 upswin i wyniosła w przypadku:

⁴¹ Wg. stanu na koniec III kwartału 2020 roku.

⁴² Przyznano 28.909 tys. zł.

⁴³ Przyznano 20.441,4 tys. zł.

⁴⁴ Przyznano 6.365,5 tys. zł.

⁴⁵ Przyznano 1.941 tys. zł.

⁴⁶ Zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy 3 z lipca 2018 r. przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 ze zm.), od 2020 roku środki z subwencji były gromadzone na rachunku, którego obsługę bankową prowadził Bank Gospodarstwa Krajowego.

- asystentów (wykładowców) z tytułem magistra od 3.205 zł do 3.900 zł (od 50% do 61% wynagrodzenia profesora⁴⁷),
- asystentów (wykładowców) ze stopniem doktora 4.450 zł (69% wynagrodzenia profesora),
- adiunktów (starszych wykładowców) ze stopniem doktora od 4.680 zł do 8.500 zł (od 73% do 133% wynagrodzenia profesora),
- profesora uczelni od 6.150 zł do 12.392 zł (od 96% do 193,3% wynagrodzenia profesora),
- profesora zwyczajnego od 7.300 zł do 9.411,76 zł (od 114% do 147% wynagrodzenia profesora. (akta kontroli str. 420-427, 657-661)

2.6. W okresie objętym kontrolą Uczelnia otrzymała z MNiSW jedną dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów inwestycji. Na podstawie umowy z 12 maja 2020 r. zawartej z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: *Minister*), PWSliP przyznano środki na realizację zadania pn. *Przebudowa i rozbudowa Domu Studenta*. Wartość przedsięwzięcia ustalono na 2.841 tys. zł (w tym 1.941 tys. zł dofinansowania z budżetu państwa). Zgodnie z warunkami umowy, przyznane środki planowano wydatkować do końca 2020 roku. Aneks z 5 listopada 2020 r., zawartym na wniosek MNiSW, środki na realizację inwestycji przyznane i niewykorzystane w 2020 roku, na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2⁴⁸, pozostały do dyspozycji Uczelni i mogły zostać wykorzystane w 2021 roku. Wydatki poniesione na realizację inwestycji do 30 listopada 2020 r. wynosiły 1.283,4 tys. zł, w tym 1.200 tys. zł z dotacji. Zakończenie realizacji inwestycji zaplanowano na 5 maja 2021 r. (akta kontroli str. 428-445, 657-661)

W latach 2018–2020 wysokość dotacji podmiotowej z budżetu państwa na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia⁴⁹, przyznanej Uczelni z MNiSW, wyniosła odpowiednio 89,1 tys. zł, 127,6 tys. zł oraz 161,1 tys. zł (łącznie 377,8 tys. zł). W poszczególnych latach objętych kontrolą z dotacji wydatkowano kolejno 61,9 tys. zł, 114 tys. zł oraz 25,3 tys. zł (łącznie 201,2 tys. zł)⁵⁰. Analiza wszystkich wydatków zrealizowanych w latach 2018–2020 wykazała, że wydatkowano je zgodnie z celami wynikającymi z art. 94 ust. 1 pkt 11 upsw⁵¹ oraz art. 365 ust. 6 upsw⁵², m.in. na zakup pomocy dydaktycznych (58,6 tys. zł), zakup dostępu do e-booków dla studentów niepełnosprawnych (48,8 tys. zł), wynagrodzenie pracownika zajmującego się sprawami niepełnosprawnych (28,8 tys. zł) oraz wynagrodzenia asystentów osób niepełnosprawnych (24,8 tys. zł). (akta kontroli str. 420-423, 446-602, 662-701)

2.7. W latach 2019–2020 PWSliP otrzymała wsparcie finansowe w wysokości 2.000 tys. zł (po 1.000 tys. zł. w każdym roku) w ramach DID, o którym mowa art. 400 upsw⁵². Środki miały być wykorzystane w całości w roku, na który zostały przyznane.

Do końca 2019 roku PWSliP wykorzystwała 563 tys. zł, tj. 56,3% środków przyznanych na ten rok. Rektor wyjaśnił, że przyczyną tego było późne zawarcie umowy (dopiero 7 lipca 2019 r.), ograniczenie działalności Uczelni w okresie wakacyjnym oraz pojawiające się później problemy z rozstrzygnięciem postępowań w sprawie zamówień publicznych. Na wniosek Rektora, Minister 14 listopada 2019 r. wyraził zgodę na wykorzystanie pozostałych środków na kierunkach praktycznych także w 2020 roku. Umożliwiło

⁴⁷ Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz. U. poz. 1838) wynosiło ono 6.410 zł.

⁴⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 695, ze zm.

⁴⁹ Od 2019 roku, zgodnie z art. 365 pkt 6 upsw⁵², dotacja na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej.

⁵⁰ Wydatki wykonane do 31 października 2020 r.

⁵¹ Art. 94 ust. 1 pkt 11 upsw uchylony został z dniem 1 października 2018 r., na podstawie art. 169 pkt 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

⁵² Wysokość, sposób przekazania środków oraz zasady ich wykorzystania zostały określone w umowach zawartych 7 lipca 2019 r. oraz 21 kwietnia 2020 r. pomiędzy Uczelnią a Ministrem.

to wydatkowanie całej przyznanej kwoty na 2019 rok do 30 września 2020 roku. Środki zostały wykorzystane zgodnie z zawartą umową, na realizację 35 zadań, w tym na wyposażenie, doposażenie pracowni dydaktycznych, laboratoriów, zakup wyposażenia dydaktycznego oraz fachowej literatury i wynagrodzenia kadry dydaktycznej.

Do 31 października 2020 roku PWSliP wykorzystwała zgodnie z planem, stanowiącym załącznik do umowy, 169,6 tys. zł środków na realizację sześciu z 19 zaplanowanych zadań (zaangażowanie środków na 8 grudnia 2020 r. wynosiło 665,5 tys. zł, tj. 66,6%). Rektor wyjaśnił, że przyczyną wykorzystania większości środków z DID pod koniec roku było zawarcie umowy dopiero 21 kwietnia 2020 r. oraz ograniczenia w funkcjonowaniu Uczelni i brak możliwości zrealizowania niektórych zakupów (np. środków ochronnych) oraz zajęć praktycznych z powodu rozwoju epidemii COVID-19. Wskazał również, że sukcesywnie dokonywane są kolejne zakupy i realizowane zajęcia praktyczne, w celu wydatkowania całej kwoty jeszcze w 2020 roku.

Zgodnie z postanowieniami umowy, Uczelnia prowadziła wyodrębnioną ewidencję wydatków związanych z realizacją przedsięwzięcia. (akta kontroli str. 603-644, 656-661)

2.8. W 2020 roku PWSliP nie ponosiła dodatkowych kosztów (np. z tytułu zakupu sprzętu komputerowego, oprogramowania itp.) związanych z przejściem na nauczanie w formie zdalnej w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Nauczanie zdalne zorganizowano z wykorzystaniem bezpłatnie dostępnego oprogramowania. Natomiast do końca III kwartału 2020 roku na przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się tego wirusa wydatkowano 84,5 tys. zł na zakup maseczek ochronnych (40,9 tys. zł), rękawic (19,3 tys. zł), środków dezynfekujących (8,7 tys. zł), dozowników na płyn dezynfekujący i baterii (5,6 tys. zł), przyłbic (5,2 tys. zł), osłon na stanowiska pracy (4 tys. zł) oraz termometry bezdotykowe (0,8 tys. zł). (akta kontroli str. 645, 662-667)

2.9. Stosownie do obowiązku wynikającego z art. 410 upswin, sprawozdania finansowe Uczelni za lata 2018 i 2019 zostały zbadane przez biegłego rewidenta. W jego opinii przedstawiały one jasny i rzetelny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego i przepływów pieniężnych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości⁶³ oraz przyjętych zasad (polityki) rachunkowości. Były również zgodne co do formy i treści z obowiązującymi PWSliP przepisami prawa oraz Statutem, a także zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości. (akta kontroli str. 646-655)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość wydatkowania środków publicznych przez PWSliP.

Uczelnia w latach 2018–2020 (III kwartał) wydatkowała środki zgodnie z rzetelnie sporządzonymi planami rzeczowo-finansowymi. Wydatki były dokonywane w sposób zgodny z postanowieniami decyzji i umów oraz wykorzystywane na cele w nich określone. Dotyczyło to m.in. przedsięwzięcia Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości oraz wydatków z funduszu wsparcia osób z niepełnosprawnością. Rzetelny obraz sytuacji finansowej i majątkowej PWSliP potwierdziły opinie biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe Uczelni.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wniosek:

Uwaga

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Uczelnia nierzetelnie opracowała Strategię Rozwoju na lata 2012–2020. Nie określono w niej bowiem: mierników oraz wskaźników dla trzech (z czterech) celów strategicznych dotyczących działalności dydaktycznej (rozwój kadry dydaktycznej, udoskonalenie infrastruktury Uczelni oraz doskonalenie i stała adaptacja oferty dydaktycznej), a także nakładów finansowych niezbędnych do osiągnięcia celów oraz

⁶³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.

efektów. W ocenie NIK niezdefiniowanie mierników oraz wskaźników dla celów strategicznych ujętych w Strategii Rozwoju uniemożliwiało dokonanie oceny stopnia osiągnięcia poszczególnych celów oraz ich efektów. Konieczne jest zatem uwzględnienie w nowo opracowywanej strategii rozwoju Uczelni mierników oraz wskaźników realizacji celów, a także nakładów finansowych niezbędnych do osiągnięcia celów oraz efektów.

Wniosek

Bieżące monitorowanie stopnia realizacji dokumentów strategicznych oraz – w razie potrzeby – dokonywanie ich aktualizacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

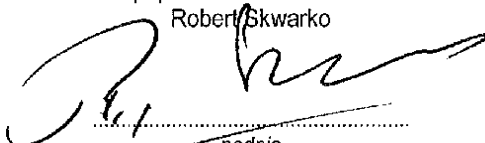
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 22 grudnia 2020 r.

Kontroler:
Marcin Bielawski
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. p.o. WICEDYREKTORA
Robert Skwarko

.....
podpis